

GAZET'A TRANSILVANEI.

Gazet'a esse de 2 ori: Mercurea si Sambata, Fóiea una data pe septemana, — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl. v. a. Pentru tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu anu séu 40 doidieceri, or 3 galbini mon. sunatória. Se prenumera la postele c. r. si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie ad. cam 10 vorbe mari séu mici inserate se ceru 8 cr. Tacs'a timbrala e 30 cr. de fiacare publicare. Faradepunerea acestui pretiu inainte nu se voru mai primi publicari.

Nr. 15.

Brasovu, 23. Februarie 1863.

Anulu XXVI.

MONARCH'I AUSTRIACA.

Rescriptulu regescu

catra cur'i a regésca, in privinti'a causelor urbariale si de activitate, in comitatele anesate dela Transilvani'a la Ungari'a.

FRANÇISCU JOSIFU I. etc. etc.

Multu Reveritiloru, Reveritiloru, Onoratiloru si Illustritoru, Iubitiloru nostri creditiosi!

Luandu in consideratiune intrebarile escate, că óre care lege si procedura trebuesce observata in causele de activitate si urbariale in comitatele anesate in fapta dela Transilvani'a la Ungari'a, că se capete o deslegare secura, atatu partile interesate catu si cinosur'a oficio-latului procedietoriu, amu aflatu de lipsa — si pana va face legaliunea despusestiuni — a ordiná si a demandá, dreptu - acea conformu poterei nóstre regesci ordinamu si demandamu: că in partile numite, adeca in comitatele Zarandu, Crasn'a si Solnoculu de mediulocu, precum si in districtulu Cetatei de piétra, in causele de aviticitate se se aplice patent'a nóstra edata in caus'a acésta pentru Transilvani'a la 29. Maiu 1853. — Eara in causele urbariale se se aplice decisiunile patentei nóstre esite in caus'a acést'a pentru Transilvani'a la 21. Juniu 1854; eara la respektivele procedure trebuescu observate decisiunile conferintieloru judeui curiei.

Ordinamu mai de parte, ca tempulu in privinti'a arestariloru poftite prin §§. 3 si 4 alu patentei nóstre din 21. Juniu 1854, că óre care pamentu e de natur'a a-lodiale séu urbariale, precum si eliberarea pamentului cuprinsu din pasculu comunu, mai de parte a pretensiuniloru intre fostii domni de pamentu si fostii iobagi, dela trei ani deja placidati, se se prolungésca inca cu unu anu incependum dela publicarea rescriptului nostru regescu.

Despre ce inscintiandu-ve pe credintíosile vóstre, pentru incunosciuntiare si acomodare, cu grati'a imperatésca totudéun'a aplecati remanemu.

Datu in capital'a nóstra imperiala, Vien'a in Austria, Jan. 29. 1863.

Françiscu Josifu m. s.

Conte Antoniu Forgách m. s.

Ignatiu Rohonczy m. s.

Din „Schematismulu“ Ardealului.

Incheiere din Nru tr.

Nu pricepemu earasi, pentruec unele cetati, orasie, si orasiele se mai numescu privilegiate si regesci libere, séu libere nobilitare, dupace au incetatu totufelul de privilegii politice si nu mai esista nici o diferenția intre liberu si neliberu, nobilu si nenobilu, nici cu privire la persone nici la pamentu? — Este intru adeveru o mare absurditate, déca intru imprejurările de facia, candu cu totii stam sub aceleasi legi, asemenea comune merunte isi mai au jurisdictiunile loru, pe care inse nu sunt in stare de a le sustiené. Avemu in Ardealu comune departate numai cate 2—3 miluri unele de altele, intru care se incrucesce activi-

tatea mai multoru jurisdictiuni. Asiá de es. in Media-siu se afla unu magistratu că corporatiune politica si totuodata că tribunalu; eara unu milu mai departe orassiellu armenescu Elisabetopole, earasi asemenea magistratu, si totu acolo că de óspetu cu resiedinti'a sa oficiolatulu comitatului Albei de susu; de aici curéndu ajungi la Segisióra, unde earasi asti magistratu administrativ si judecatorescu totuodata. Totu in asemenea referintia se afla pe distanta numai de trei miluri Brasiovulu, Illyefalva, (satu) si S.-S.-György, tote trei cu magistratu si cu tribunalu judecatorescu. Cautam si la Turd'a noua cu Turd'a vechia si cu vecinulu cui-buletii de scaunu alu Ariesiului s. a. m. m. Ce mai icone tragi-comice ale starii nóstre celei sfasiuite de rivalitati ticalóse, ce mai embleme ale desbinariloru nóstre si ale totalului bancrotu alu patriei si alu națiuniloru conlocuitóre in favórea prea reu intielesului dreptu istoricu! *)

Noi ardelenii ne vaieramu ne'ncetatu ca suntemu saraci; eata inse ca intr'unu ramu apucaramu a fi, nici noi nu scimu cum, mai asiá avuti că boemii, adica in amploiatu (inse ce amploiatu?! Red.)

Mai in scurtu ca din Schematismulu anului curgetorii invatiamu atata, cumca organisatiunea politica si juridica a tierii nóstre asiá precum s'a restauratu acesasi in a. 1861 dupa formele cele ruginité seculare si intru intielesulu privilegiiloru mîrcede si trentiuite este unu conglomeratu, mai pe romanesce o gălăgia scalâmbata, aruncata acolo, eaca asiá, fara nici unu planu si plina de cele mai strigatore contradiceri. Apoi in midiuloculu unui chaosu că acesta iti mai esu inca si unele cuibuletii că Fogarasiulu, care conduse numai de o rivalitate séu mai dreptu vorbindu de o poltronerie, politica séu nationala, nu potemu se aflam, mai ceru si ele, — astadi la anulu Domnului un'a miie optu sute siesedieci si trei, că si cum s'ar affá in dîlele Rakocziloru séu Apafiloru, privilegii estraordinarie, séu cumu dîcu nemtii cu unu terminu forte prosaicu — eine Extrawurst. Asiá este, stamu se ne luamu de plete pentru privilegii locale, eara patri'a comună nio lasàmu in prad'a orbului destinu. Ne tememu uñii de supremat'a altor'a, in momentele candu cu totii gememu ingenunchiati sub jugulu saraciei, sub apasarea unui egoismu roditoru la firulu vietii nóstre fizice, morale, private si publice, torturati de ura siurgia reciproca, de prepusu si ne'ncredere noptateca si negra, sclavi ai vanitatii nationale, pe care o venturam de o nobila ambitiune, provocandune fiacare la istori'a nóstra, pe carea inse in partea ei cea mai mare nu nio cunoscemu de locu, séu ca o invatiamu asiá, precum nio falsificara din capu pana in picioare croni-

*) Am intrebuintiatu inadinsu terminulu tragi-comicu. Ati vedintu Dv. vreodata pe Ddnii senatori din cetatea Brasovu cu 25 mii suflete, alaturea cu jupanii senatori din satul Illyefalva? Eara domne senatoriie cumparandu oua si gaini dela jupanese senatoriie vediutati? Nu ca dora ar fi vreo rusine a cumpará si a vinde, nu nici decumu; voimur numai se dícemu, ca figur'a ce o facu domnii si domnele cu jupanii si cu jupanesele nóstre din Ardealu este adesea forte interesanta, pentru că se merite a fi studiata de artisti,

carii seculilor de multu trecuti, in catu se nu ne mai potem recunoscere pre noi insine in aceleasi opiniuni cu totulu false, unilateralitate, superficialitate, anachronismi cu ridicat'a — acésta e istoria pe care vedem restaurata impariéla tierii si organisațiunea ei.

Si eata, cu acestu aparatu istoricu, si in acésta stare desramata se astépta că se ne parasi mu tiér'a si — se mergemu la Pest'a séu la Vien'a. B.

Cetate de Balta, 20. Fauru. Balulu care la proiectarea illustrei socie D. administratoru se arangià prin DD. ampoliat din comitat, si se tienù in 14 Fauru a. c. in castelulu bethlenianu de aci esu cu unu venit curatù aprópe la 200 fl. v. a.; carii s'au oferitù pentru ajutorirea juristiloru lipsiti de mudiulócele necesarii din acestu comitat. — La arangiarea acestui balu splendidu a contribuitu forte multu oferirea gratis a salónelor din castelu si gratuit'a prestare de iluminatiunea trebuintiosa din partea susu-laudatei Domne, pentru cari nu potem se nui esprimemu cea mai intima recunoscintia si multiumire, pre cari asemene ni le esprimemu si toturoru bine-facatoriloru mecenati ai juristiloru nostri, cari prin impartasirea loru numerósa s'au intrecutu cu contribuirea la unu scopu atatu de filantropicu. — De-si balulu acest'a fù bine representantu de tóte nationalitatile, totusi elu avù unu caracteriu mai multu romanu si intre jocurile cu gustu intocmita joculu nostru „Roman'a“ se esecuta mai de multe ori. — Socotéla veniteloru vomu publica o mai tardi.

Din Sigetulu Marmorosiului citim in „Conc.“, ca s'a tienutu si acolo unu balu in 15 Fauru, in folosulu preparandie romane, in care s'a jocatu Roman'a intre aplausele publicului numerosu. Ill. D. presiedinte J. Manu are a se multiam si venitulu de aici de 100 fl. precum si multe altele. —

Chronica din afara.

MAREA BRITANIA. Anglia, 27. Fauru. Caus'a polóna a inceputu a ocupa acumu si parlamentele si camerele statelor. In cas'a de josu se facu propusetiune, că se se dea la corona o adresa, prin care se cere una intrevenitiune in favórea poloniloru, tocma de n'ar si fi armata, macar morală diplomatica. O multime de oratori sprijinira acésta propunere. In urma luá Palmerston cuventulu si dechiarà in tonu serbatorescu, cumea iea in cunoștiintia simpatiile casei respicate pentru Polonia, doresce totusi, că mai incolo acésta causa se se concréda guvernului. Guvernulu dupa cumu vedem a intratu in contielegere cu Francia in caus'a acésta, si se crede ea Napoleonu se va adresa intr'o epistola autografa catra Cearulu in favórea Poloniei. Tocma asiá se adresà si catra imp. Nicolau la inceputulu resboiului oriental. Ceca ce privesce la conventiunea Prusiei cu Rusia, apoi Palmerston 'si areta sperant'a, cumca imp. Alesandru va dà Poloniloru amnestia, si le va restitui constitutiunea din 1815, ceea ce pretinsera Polonii de o camdata, ear' lu Sir Valpole, care dise in parlamentu, ca acésta petitiune catra corona nu se invioiesce cu principiulu ne'ntrevenitiunei, Palmerston respunse in data, ca Anglia in totu chipulu are dreptu de a intrevini, se intielege, ca dupa ce Rusia cu conventiunea ei aduse caus'a Poloniei la insemnata internaționala.

ITALIA. In cas'a deput. in 25 se incinse o desbatere infocata despre legea imprumutului de 700 mil. si Mordini combatu sistem'a politica a ministeriului cu care si atrase acesta discreditul partitei actiunei, fiindu-se lasa indifferentismului si scepticismului. Elu pretinde o politica mai indiferenta catra Francia dela ministeriulu italicu, ca se scape de apasarea seu presiunea ei. Desbaterile decurgu si acolo cu cordare si ministrulu de esterne se dechiarà, că politic'a Italiei e basata pre aliant'a cu Francia si Anglia si respinge orice imputare de supunere si presiune.

In caus'a polóna dechiarà D. ministru, ca sympathia poporala e mare pentru ei si ca vetamarea principiului neintrevenitiunei e unu lucru seriosu; ea e periculosu si celoru ce o comitu si celoru ce o incuviintieza. Acestea se primira cu mare aplausu. — Garibaldi se preambula acumu cu cargiele pana la mare in insul'a Caprera, si incuviintia sympathia catra poloni, precum si formarea batalionului pentru ei. Caus'a romana a remasu in fundulu scenei (poscena) si in proscena a esitu conventiunea pruso-rusa si caus'a venetiana, despre care a esitu o brosiura, ce recomanda impacarea si aliarea Italiei cu Austri'a spre a scapa de presiunea Franciei. —

GRECI'A. Aten'a 25. Febr. Anarchia cresce in Grecia. Guvernulu si ministeriulu earasi se dede diosu, ear nu mai era guvern, nu regim.

Luni denumi adunarea nationala altu ministeriu: Balbis presiedentu fara portofoliu, Smolentz ministru de resboiu, Avgerinos de interne, D. Maurocordato de esterne, Caralambia finantia, Dosios (tata nu feciorulu), care pusica in regin'a), pentru cultu si instructiune, (?) Boudouris pentru marina si Papazaphiropulos pentru iustitia. Atata traganare, fora publicitate! Cata se incépa ceva Grecii. —

FRANCI'A. Paris 26. Febr. Incheierea tractatului intre Prusia si Rusia in caus'a Poloniloru au trasu atentiunea intregei Franție asupra resultatului ce pote urmá de aici. La bursa scadiura chartiele si banc'a Franției 'si vinde rentele pe apucate. O novela, ca ministrul de marina a datu ordinu la mai multe regimenter, că se se puna pe picioru de campania, de alta parte scirea, ca Francia cu Anglia si Italia voru se dè o nota colectiva la Cearulu pentru mai bun'a tractare a poloniloru si restituirea drepturilor loru stipulate la 1815; comitetulu ce s'a formatu pentru a aduná materiale in favórea poloniloru, in acarui frunte se aude, ca s'aru pune principale Napoleonu; provocarile diurne. „Patria“ „Sicle“ la ajutóre pentru Poloni; adresarea clerului catolicu catra Pap'a spre ai cere incuviintare a sprijini cu ajutóre pre polonezi coreligiunarii loru; vorba cea infroscisata a scrișorei lui Victor Hugo ce o tramise la soldatii rusi, publicata prin multe diurnale ale Franției, prin care provoca milita rusescă, că se parasesc stindardulu celu tiranu si se tréca la insurgenții Poloni, cari se lupta pentru dreptate, si libertate omenescă; provocarea principelui Czartorisky, cu care justifica porfirile poloniloru si rechiamă generositatea si marinim'a poporiloru si a diplomatiei, dicundu, ca numai tirani'a cea ne mai audita, esercitata cu ocazia recrutarei in Polonia, a provocat acésta insurectiune, pentru care omenimea e obligata a simpatisá; rostulu contelui Montalambert despre intemperiale poloniloru justificate de elu ear' prin tirani'a, cu care fura ei tractati; (unu barbatu raru acesta in principiale sale cath. ultramontane, care intre altele dice, ca instructiunile cele secrete ale ministrului de interne alu Rusiei, tientea numai că prin recrutare se se pescuiésca toti polonezii cei periculosi, ducundu de implutura tunurilor) acestea intemperate in Franția fora respondere si impedecare; tóte acestea dicu au casiunatu o multime de petitiuni, cari se tramtuit mereu la guvern si la senat in favórea Poloniei, si se crede, ca in senat se va luá inainte acésta causa, inainte de ce s'ar face vreo nota colectiva.

PRUSI'A. Berlinu, 27. Febr. Astazi se finira desbatările cele fulminante asupra causei polonice in cas'a deputatiloru si se primi urmatorea resolutiune cu 246 in contra numai la 57 voturi:

„Cas'a deputatiloru se otarésca a dechiara: ca interesulu Prusiei pretende, că gubernulu r. de statu, fața cu rescola prorupta in regatulu Poloniei, se nu dee neci uneia din partile luptătoare vreunu succuru seu favorisare, neci se concéda, că se intre pre teritoriulu prusianu armati fora ai desarma mai nainte.“ Atata e totu resultatulu fiagrandelor desbateri, in cari min. Bismark numai catu nu fù aruncat pe ferestra afara pentru vorba si atitudinea lui cea de absolutistu dechiaratu. —

Telegrammele Gazelei.

BUCURESCI, 5. Martiu 5 ore 50 min., sositu la 7 ore. Deputatiunea untrunita (alăsa de camera) presentă adresă astazi, dupa două necuviintie grave, comise inadinsu de vice-presedintele Lascăr Catargi, Principele primi adresă a foră că se fia binevoit a i ascultă cetir'a. Mai multi deputati desemnati prin sorte pentru acésta deputatiune au refusat a (luá parte la) prezinta una adresa că acésta siefului statului.

BUCURESCI, 6. Martiu 3 ore 55 min., sositu 6/3. ora nu e insemnata.

Eri, dupa ce incidentele, candu cu presentarea adresei la Principe, devenira cunoscute, una deputatiune din membrii adunarii delegatiloru, din cei 50 de deputati, cari se abtinusera a vota la adresa, se a presentat in Palatu si a ascurtat pe Inaltîmea Sa de concursulu loru si si a sprimat cu multa aspiratiune indignatiunea loru in contra portarui (Conduitei) Vicepresedintelui adunarii Lascăr Catargi, facia catra capulu statului. (Amu dori deslucire mai detaiata. R.)

PRINCIPATELE UNITE ROMANE.

Bucureşti, 18. Februarie. În sedintă de astăzi a camerei suptu președintă D. Mavrogheni se tienă desbatere generală asupra intregului proiect de adresa, și după ce vreocativă se declarată, ca se voru abține dela votarea generală, se inchise discusiunea și facunduse votisarea (vedi Nr. tr.) biroului proclamă, ca adresă ad. contraproiectul să aprimutu.* Indata după această procese adunarea la alegerea deputațiunei, care se reprezentează adresă la Domnitorul și președintele invita pre ministeriu, că sei faca cunoscută dîu' să șră, candu va primi Domnitorul pre deputațiune; ear' mai încolo să a apucat adunarea de desbaterea bugetului militariu.

Cum fă priimită adresă se vede din telegramul de susu. —

Adunarea națională în România.

(Urmările din Nr. tr.)

Cred că prisosu să mai face definitiunea adresei. Mandatari ai tieri avem dreptul și datoria să spune totu ce simpte, totu ce sufere tiera. Aceea amu disu că ministrul o dicu și astăzi că deputatul, capulu statului se află susu pe verful piramidei sociale și ministrul la cele anteie trepte ale piramidei. Fia-care înse trebue se stă neclintit la locul său, că valurile pasiunilor politice se loivesc numai pe ministrul, cari se spunu afandu-se josu în arenă luptei. (Apl.)

Noi voim că capulu statului se stă pe verful piramidei sociale; guvernul înse cauta să face altminteri. Său emisă aici idee cu totul noue, asupr'a regimului constituțional. D. ministrul de culte au disu că ministeriul nu trebue să fie expresiunea majoritatii, și că n'are trebuința să ceră satorișca increderea Adunării. Amu lasatu se respondu astăzi, candu discusiunea urmăza asupr'a totulor actelor guvernului. Amu disu să repetu că ministeriul trebue să fie expresiunea majoritatii; amu disu să repetu această pentru că eu sunt din minoritate și datoria minoritatiei este să reclamă totudeună în contră violatiunilor, vechie și nouă, și pentru garantiale ce coprinde legea fundamentală (aprobari). Legea noastră fundamentală, convențiunea, cuprinde regimul constituțional, săcestu regim este d'opotiva la noi, că în Anglia, că în statele unde funcționează. Acelor cari primesc o ună dîmbetă de ne'nedere cuvintele mele le voi respondu cu disele d-lui Thiers.

„Este o singură formă de guvern representativu posibilă și diferență între Anglia și Franța este numai în statul social cu totul feudal, aristocratic înca într-o tiera, și cu totul revolutionar în alta, dar atribuțiunile puterilor sunt totu acele, identice, pentru că ele nu potu variă, pentru că guvernul representativu statelor în Spania, în Italia, în Germania, în Rusia se va afă pretutindene totu acela de să intr'unu midiulocu deosebitu. Elu este o sistemă a carea toate partile sunt necesarie și nu s'ar putea schimbă.“

Va se dica, dice, D. Panu, că avem sistemă representativă că în Anglia că în toate statele unde este sistemă reprezentativă.

Acum se vedem cu ce renduieala se numescu ministrul. Voi respondu că cu cuvintele d-lui Thiers.

„Publicistii ministeriali sustineau asupr'a prerogativii, doctrinele cele mai false: ei pretindea că alegerea ministrului se eroită de catre rege fără control, că bugetul nu putea să fie refusat.“ (Teorie, adăugă d. Panu, care se susține și la noi.)

„Aceste două cestiuni cuprindu intrinsele totă teoria guvernului representativu întrăga. Noi amu sustinutu după dreptu și fapte ca nu era asiă. Dreptul regelui amu disu de a numi ministrul, combinat cu dreptul tieri de a refuza bugetul, producă o sistemă practicată de o sută cincisprezece de ani în Anglia cu multumirea regelui și cu gloria tieri. Cu această renduieala puterea ramane ună; dar tiera alegundu ministrul, se guvernă ea însăși.

„Ministrul numit prin influență camerei au prerogativă regale, care au fostu facuta pentru a concentra puterea în măștile executive; ei compun personalul administratiunii, facă dreptate prin judecătorii alesi de densii, guvernăza într'unu cuvintu, și fiind că au increderea camerei, (ca ei n'ar putea să existe fără această), ei nu facu decat lucrară aprobată de densa. Indata înse ce reuă guvernare începe, ori regele ori

„cameră restórnă ministeriul care guvernă reu, și camerile infacișidă majoritatea loru că lista de candidati.

„Eata înse cumu ministrul potu se fie în alegerea camerii loru, fără desordine, fără anarchia în administrație.

„Guvernul tieri prin tiera este în chartă, în această carte redactată cu intenții atât de strimpte, și nu este vre o minune că această se fă asiă, pentru că elu este în fia-care constituție, care institue o camera electiva și-i da votul „pentru impositu.“

Siaci d. Panu mai dice: Cameră electiva o avem și dreptul d'ă votă impositul elu avem. Eaca regimul constituțional.

„Sunt, urmăzu d. Thiers, două forme de guvern astăzi, întrebuită în lume pentru că se satisfacă acestu spiritul: „formă engleză și formă americană. Prin ună, tiera alege cati-va mandatari, cari, prin midiulocul unui mecanismu foarte simplu, oblige pe capulu statului a alege ministrul pe acel ce mandatarii ei preferesc și pe cari ei obligă să guverneze după placul loru. — Prin cea-lalta, tiera alege mandatarii, și ei, pe ministrul și pe capulu statului, la fia-care patru ani.“

Mai venă ore acumă d. ministrul de culte că se facă teorie nouă asupr'a regimului constituțional, è dar' atunci trebuie să dă mai multă lectiuni d-lui Thiers.

In convențiunea noastră înse sta unu articulu care dice, că se potu luă ministrul persoane cari nu sunt deputati. Tocmai această vine să esplice regimul constituțional. Capulu statului are veto asupr'a legilor ce se facu; și candu i se pare că lucrurile mergu într'unu intlesu cu totul opus d'alui său, atunci i-e ministrul, cari n'au principiile majoritatii, pentru că atunci disolve Adunarea și face apel la tiera să judece între puterea executivă și între majoritatea Adunării. Numai într'unu asemenea casu capulu statului i-e ministrul cari n'au principiile majoritatii. Capulu statului nu urmăzu nici după simpatie, nici după antipatie în alegerea ministrilor sei. Pittu, ramane ministrul de să nu este placutu coronei.

Kanning asemenea ramane și moare ministrul. Si totu regele Angliei prămesce respunsuri că această. Chattam betrannu esitu din ministeriu, eră barbatul necesariu după multumirea comunelor. Regele ei tramite pe secretariul de stat Fox, pentru că se-i ofere ministeriul. — Dute, spune, Maiest. Sale, respondă Chattam, candu imi va tramite unu mesagiul mai demnă de densa și de mine voi respondă onorei mesagiului. Mesagiul mai demnă a fostu tramis și Chattam a devenit, dice istoria, fondatorul unei dinastie de ministrul, displacuti regilor dar' stăpinii tieri o diuometate de seculu. Eaca dar cu ce renduieala se numescu ministrul. (Aplause.)

Mai dice-va ore, d. ministrul de culte, pe care articulu me ntemeiezu pentru alu întrebă cine este, candu elu vedu într'unu ministeriu neconstituțional? Cumă, dle ministrul! ai fostu partasii revoluției de la 1848; ai fostu apoi în comisiunea centrală, în contră acelora cu cari ai lucrat la 1848; să acumă vii într'unu ministeriu care este în contra sia unor să altoră, și nu-mi recunoscă dreptul d'ate 'ntrebă cine ești? (Aplause mari.)

Viéti politica, fintă politica este d'a ave convicțiuni, este d'a ave Principii. Viéti politica este lucrarea pentru a opera să desvoltă fia-care principii sei. Care sunt principii dumitale, d-le ministrul? A nu recunoște Adunării drepturile sale, să numi cersitoria, datoria puterii executive, d'a căuta se aiba increderea Adunării? (aplause). Dar' d. ministrul de culte a mersu și mai departe. A numit Adunarea vatra de conspirație, guvernul provizoriu e numit, a disu, programă este facuta; dar' atunci cumu mai stată p'acele bance de către Adunarea conspiră? (măsare) pentru că Adunarea este depositaria dreptului poporului; pentru că Adunarea, ori catu de restrinție se află după legea electorală, este investită de suveranitatea națională. (Aplause.) Dă! Conspiram cu drepturile și cu legile tieri noastre! Conspiram cu autonomia ei, cu sicurantă publică, cu moralitatea societății întregi, puse în pericol, de d-vos, d-lor ministrul! (aplause.) Eaca complicii nostrii, puneti mană pe densii și-i sfemat! (aplause.) Ce? N'avem dreptul să ne întrunim! să vorbim despre suferințele tieri, să se cautăm vindecarea reului care ne rode? nu voiti că s'alungam dintră noi urele, discordia și pasiunile, cari ne au invins în unitate pe unii în contra altoră? (aplause). Doriti, doriti să fim desuniti, să se servim necontentu de instrumente, la scopuri perfide, cari nu cauță de catu că se ne pără pe toti, (aplause) interinandu pe unii în contra altoră pana ce nu va mai ramane în tiera de catu ruine gramadite pe ruine, (mare sensație și aplause). Nu, domnilor ministrul, amu intlesu pericolu și

*) Vedio în Nr. 9, 10, 11, cu forte puțina modificare.

ne-amu strinsu unii lenga altii; amu vediutu prapasti'a si ne-amu datu man'a ca se trecemu peste dens'a, si vomu trece, ca-ci suntemu uniti, si vomu remané uniti. (Applause).

Dar' steng'a sia parasitu principiele; a desertatu drapelulu seu, sia trecutu in drépta. Barbati din stang'a au subsemnatu alaturea cu cei din drépt'a. Nu mai este nimicu de acceptat de la asemeni ómeni, cari se unescu cu acei pe cari i-a combatutu totu d'a un'a. Si acelor'a din drépta li se dice: Cumu, v'ati unitu cu rosii? Cu ómenii acei-a cari nu viséza de catu revolutiuni si returnari? Cari v'au insultatu totudeaun'a si au cautatu se ve pérdia? Aceste-a se dicu, si unor'a si altor'a. Si pentru ce? Pentru ca convine la politic'a dilei ca unii se lovéasca pe altii. Domniloru! Stanga s'a unitu cu drépta pe terenulu principielor. Si unii si altii au vediutu ce este de facutu pentru tiéra si si-au datu man'a ca s'o faca. Stang'a si cu drépt'a au vediutu ca tiér'a sufere si s'a unitu ca se spuia acést'a tronului. Stang'a si cu drépta au intielesu ca din sfasiarea partitelor nu pôte se resulte nimicu bunu pentru tiéra, si s'au unitu pe viitoriu, ca fia-care se-si implinesca rolulu seu in societate, nu ca nisce inimici neimpacati, ci ca nisce campioni leali intr'unu campu si 'ntr'altulu (applause).

Cu cine inse va fi natiunea, a disu d. ministru de res belu, d-lui Bratianu? Natiunea va fi cu acel'a care va sprijini drepturile s'autonomia tierei, cu acel'a care va resolve cestiunea monastirilor dise inchinate, in tiera si de catre tiéra, ér' nu la straini si prin straini. (Applause). Natiunea va fi cu acel'a ce si va face datori'a, si noi speram ca va fi cu noi, ca-ci noi ne vomu face datori'a, si d'aceea ne amu si unitu (applause).

Domniloru ministri. Avemu regimile constitutionale s'au nu? De nulu avemu atunci espuneti persón'a Domnitorului, atunci, in locu se stati naintea lui ca se'lui aparati ca responsabili ce sunteti dupe conventiune, si dupe tôte legile constitutionali, deveniti irresponsablii, s'angajati tronulu si drepturile sale! déca avemu regimile constitutionale, ce 'nsémna cuvintele aceste-a puse in gur'a Domnitorului la primirea unei deputatiuni de la Craiov'a?

„Domniloru!

„Sunt patru ani de candu nati'a m'a chiamatu in capulu ei; tôte ministe'rele cate amu avutu de atunci si pana astadi au intimpatu mari greutati in esercitiulu chiamarii loru, am bagatu de séma inse, ca in tiér'a nostra toti se uita la Domnu pentru tôte lucrurile; de gresiesce unu sub-prefectu, Domnulu e vinovatu; de nu ploua, Dnulu e vinovatu; intr'unu cuventu, binele si reulu sunt de o potriva aruncate asupra Domnului, si numai asupra Domnului; pentru acestu cuventu, eu m'amu otaritu, fara a atinge catusi de pucinu, legile si datinele de astadi ale tierei, m'amu otaritu a me ocupá impreuna cu ministrii mei, de cîrmuirea tierii, intr'un chipu cu totulu activu; pentru care, ve rogu pe toti, si ca Domnu si ca romanu, ca ori de cate ori veti ave vre o nevoie, se veniti la mine, si ve voiu priimi ca unu parinte; unu lucru inse, va rogu: ca la tôte plangerile domniei vóstre se nu fiti povatuiti de catu de spiritulu de dreptate si de adeveru.“

Domniloru ministri! luati bine séma la ceea ce cugetati a face. Tiér'a simte, si nu va lasá se se calce nici drepturile Adunarii nici drepturile tronului.

Domniloru! din natur'a loru partitele politice sunt pessimiste catre ele insesi. Din natur'a s'a eara-si guvernulu este optimistu. Partitele politice se afla intr'o stare de supunere naintea guvernului in catu timpu elu se sprijina pe simpathiele maioritatii a natiunii. Candu acestu sprijinu ii lipsesce rolurile se schimba. Este dar' totudeaun'a unu faptu capitalu acordatul partitelor unanime in nemultumirile loru contra unui guvern, mai virtosu candu expresiunea acestoru nemultumiri merge crescundu si capatandu resunetu ca unu eco in mas'a poporului (miscare).

Déca pléca cineva o urechie bagatòrie de séma la strigările de durere a le tieri, este cuprinsu de spaima in facia universalitatii acestoru acente de suferintia, pentru ca nici o voce nu 'ntrerupe trist'a monotonia. Inaintea unui faptu, atatul de generale s'atatu de machnitiosu, cea anteu datoria a cetățianului este d'a semnalá caus'a reului, a aruncá responsabilitatea asupra cui se cuvine, se caute remediu. Acést'a amu facut-o prin proiectulu de adresa ce amu infacisiatu. Voiu dice acumu cate-va cuvante asupra starii lucrurilor, si voiu luá unirea dreptu punctu de plecare.

Acestu mare actu national sfaramase toti obstacolii seri-

osi ce stau in calea guvernului. Pornindu din acea di chiamarea se se resum ine aplicarea principielor inscrise in conveniune si 'ntr'o administrare intelepta a tieri. Asupra celui anteu punctu, dreptulu seu de initiativa a facutu din conveniune o litera móita. Ar' dice cine-va ca 'n adeveru a lasat o se cadia in disuetudine, se móra in spiritulu s'in autoritatea s'a, mai nainte d'a se face cercari de aplicatiune. Cui mai remane astadi o umbra de credintia in protectiunea ca acésta carta acónda esercitarii libertatilor publice si private, esercitarii dreptului omului sialu cetățianului? Asiu puté se citesu aci numeróse fapte cari stau facia in memori'a tutulor si cari dovedescu ca pretinsele cerintie ale mantinerii ordinei sia autoritatii au calcatu totudeaun'a preste prescrierile legii fundamentale inaintea unei politii tracasiare si prepuelnice.

In catu privesc administratiunea guvernamentele, éca bilantiulu. Centralisare asorbitória, care impune actiunea directa a autoritatii superioare in interesele private si locale cele mai secundarie.

Mantienerea separatismului prin continuarea vechilor sisteme administrative, ale carora defectuositati radicale erau pentru Moldavi'a mai pucinu simptite prin apropiarea administratiunilor din districte de metropol'a respectiva.

Crearea de posturi nefolositòrie si numeróse pentru ca se 'ndeplinésoa lips'a unei sisteme administrative rationale si economice, dar' care a sporitu parasitismulu, acésta plaga pernicioasa intr'o tiéra, care voiesce se mérga pe adeverat'a cale a progresului.

Aruncarea in suferintie a toturoru intereselor prin prelungirea solutiunilor si prin nevoia in care esse fia-care d'a alergá de la unu locu la altulu, pentru a afla resultatulu dorit.

Creditulu lovitu de mórte prin lenevirea si molitiunea autoritatii d'a face se se executa transactiunile, contractele si deosebite alte engajaminte. (Va urma.)

BANI GAT'A.

Proprietarilor si masinistilor, industriarilor, comunitelor, corporatiunilor si privatilor, cari pelenga ipoteca sigura indestulitóre dorescu a luá bani, li se arata capitale disponibile cu condițiuni fórtu primibile.

Deslusire mai de aprópe la epistole francate dau

Henry Frimont si Josifu nobilu de Angeli.

Cetate, am Peter, Hôtel Wandel, Nr. usiei 149,
in Vien'a.

INSCIINTIARE.

La Gras, Barth & Comp. in Breslau a esit u o brosiura, care cuprinde mai multe sute atestaturi despre

Sirupu de peptu,

care se apróba de mai multe fisicate, unu mediulocu pentru orice tuse vechia, pentru durere de peptu, ragusia de ani, greutate in gatu, plu'ma 'alosa, care intr'u cauri fórtu numerose, au liseratul celu mai multumitoru resultat.

Acestu Sirupa lucrédia indata dupa intrebuintarea d'anteiu avantajosu binefacatoriu, mai virtosu la tuse convulsiva si tuse magarésca, ajuta scoterea flegmei cei lipice inecaciósa, alina iritamintul in gutlegiu si deparpedia in scurtu timpu ori care macaru catu de infocata chiaru si tusea de eptica si senipatur'a de sange.

Pentru BRASIOVU am datu D-lui **S. P. Mailatu** uniculu depositoriu.

Pretiulu unei $\frac{1}{4}$ butelia 1 fior. in sunatori.

$\frac{1}{2}$ " " 2 " G. A. W. Mayer in Breslau. (Prusi'a).

Cursurile la bursa in 6. Martiu 1863 sta asia:		
Galbini imperatesci	—	5 fl. 49 cr. v. a
Augsburg	—	114 " 75 "
London	—	115 " 40 "
Imprumutulu nationalu	—	81 " 85 "
Obligatiile metalice vechi de 5 %	—	75 " 55 "
Actiile bancului	—	811 " — "
" creditului	—	218 " 20 "